

๐
๗๔๔-๙
๒๑๙๕๗

การออกแบบกระเป๋าค่า

นักสำรวจ รอดเพชร

30 ก.ธ. 2534

เค้าโครงศิลปนิพนธ์
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
เสนอต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

2533

!73737

การออกแบบกระเป๋าคู่

ผ้าเป็นวัสดุที่นำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมากมายในชีวิตประจำวัน นอกจากจะนำผ้ามาตัดเย็บ เป็นเครื่องแต่งกายอื่น เป็นประโยชน์หลักแล้ว ยังสามารถใช้ผ้าเป็น เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เป็นของใช้ในบ้าน เป็นส่วนประกอบของเครื่องเรือน และใช้ในงานตกแต่งต่าง ๆ นอกจากนี้เรายังสามารถนำผ้ามาใช้ประโยชน์ในส่วนที่แต่เดิมใช้วัสดุอื่นได้อีก เช่น นำมาใช้ทำกระเป๋าทนเครื่องหนัง ซึ่งเป็นวัสดุที่นิยมใช้ในการทำกระเป๋า เนื่องจากมีคุณสมบัติที่ดีคือ ทนทานและสวยงาม แต่กระเป๋าทนหนังก็มีราคาค่อนข้างแพง ตามราคาของวัสดุและค่าใช้จ่ายในการผลิต ดังนั้นถ้าเปลี่ยนวัสดุจากหนัง เป็นผ้าซึ่งมีราคาถูกกว่า และออกแบบใช้ สวยงาม ทันสมัย และแปลกใหม่ โดยเน้นที่สีสันและรูปทรง ตามคุณสมบัติของผ้า กระเป๋าคู่ก็จะได้รับความนิยมจากผู้บริโภคที่มีรายได้ที่ไม่มากนัก เช่น นักเรียน นักศึกษา ผู้นิยมความแปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ของตนเอง และกระเป๋าคู่ที่ทำด้วยผ้านี้อาจจะเป็นอีกด้านหนึ่งของการใช้ประโยชน์จากผ้า นอกเหนือจากที่คุ้นเคยกันอยู่ทั่วไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

วิชาการ

1. เพื่อศึกษาคูสมบัติของผ้าแต่ละชนิด
2. เพื่อศึกษาคูสมบัติของวัสดุที่จะนำมาตกแต่ง
3. เพื่อศึกษาวิธีการและขั้นตอนการตัด เย็บ
4. เพื่อศึกษาการออกแบบ ให้เหมาะสมกับผ้าและการตัดเย็บและประโยชน์ใช้สอย

ปฏิบัติ

1. เพื่อเลือกผ้ามาใช้ให้เหมาะสมกับงาน
2. เพื่อเลือกใช้วัสดุตกแต่งให้เหมาะสม
3. เพื่อจะได้ใช้วิธีการตัด เย็บได้ถูกต้องเหมาะสมกับผ้าและแบบ
4. เพื่อออกแบบงานให้เหมาะสมกับผ้าและวิธีการตัด เย็บที่นำมาใช้ รวมทั้งความสวยงามและการใช้งานด้วย

ปัญหา

ในปัจจุบัน กระเป๋าที่ทำจากผ้า ไม่ได้รับความนิยมจากคนทั่วไปมากนัก เนื่องจากยังไม่มีผู้ที่คิดนำผ้ามาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์อย่างจริงจัง ยังไม่มีการออกแบบให้สวยงาม ทันสมัย นำใช้เท่าที่มีอยู่มักจะ เป็นการทำขึ้น เพื่อฝึกฝีมือในเชิงช่าง หรือ เป็นการฝีมือเสียเป็นส่วนใหญ่ แบบจึงมักล้าสมัย ไม่นำใช้สอย เหมาะกับคนเพียงบางวัยเท่านั้น ดังนั้นการออกแบบกระเป๋าโดยใช้ผ้าเป็นวัสดุหลัก เพื่อให้มีความสวยงาม ทนทาน ทันสมัยและมีรสนิยม จึงน่าจะได้รับความนิยมจากคนทั่วไปได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

วิชาการ

1. ศึกษาคุณสมบัติของผ้าและวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้ เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะกับงาน
2. ศึกษาวิธีการตัด เย็บให้ เหมาะกับผ้า
3. ศึกษาการออกแบบ เพื่อให้เหมาะกับผ้าและตัดเย็บได้จริง

ปฏิบัติการ

1. เลือกผ้าที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะนำมาใช้
2. เลือกวัสดุอุปกรณ์
3. ออกแบบโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและความสวยงาม
4. ดำเนินการผลิตตามวิธีที่ได้ศึกษามาแล้ว
5. หว้ข้อบกพร่องและแก้ไข

สมมติฐาน

1. ได้ความรู้เรื่องผ้าและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
2. ได้นำความรู้ในการออกแบบมาใช้ให้เกิดประโยชน์
3. ได้ฝึกปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน

4. ได้ความรู้และฝึกทักษะทางด้านตัด เย็บรวมทั้งผลิตผลงานได้ด้วยตนเอง
5. ได้ผลงานที่สามารถนำไปใช้ได้

กระบวนการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาคุณสมบัติของผ้าและวัสดุแต่ละชนิด เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะสม
2. ศึกษาวิธีการและขั้นตอนการผลิต รวมทั้งการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ
3. ออกแบบผลงานโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการผลิต
4. ทดลองผลิตผลงานตามวิธีการและขั้นตอนที่ได้ศึกษามาแล้ว
5. ศึกษาความบกพร่องของผลงานและวิธีการผลิต
6. แก้ไขให้ดีขึ้นจนถึงระดับที่พอใจ
7. ผลิตผลงานจริง

การออกแบบกระเป๋าผ้า

นภัศวร รอดเพชร

ศิลปนิพนธ์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

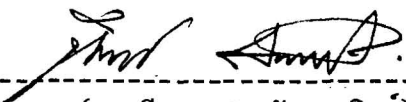
เสนอต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

2533


----- ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)


----- ที่ปรึกษา
(นายพิษะเดช วัชรธำนินท์)

บทคัดย่อ

กระ เป่า เป็นผลิตภัณฑ์ที่คนในปัจจุบันนิยมใช้กันมาก โดยไม่จำกัดเพศหรือวัย นับได้ว่าเป็นสิ่งของที่มีความจำเป็นอย่างหนึ่ง เพราะกระ เป่ามีคุณสมบัติคือ ใช้บรรจุสิ่งของต่าง ๆ ไว้ภายในได้ สำหรับผู้ที่มีของมากและต้องการความคล่องตัว และยังสะดวกสบายในการหยิบสิ่งของมาใช้ เพราะสามารถถือกระ เป่าติดตัวได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะในขณะเดินทาง นอกจากจะใช้บรรจุของแล้วในปัจจุบัน เรายังใช้กระ เป่าเป็น เครื่องประดับได้อีกอย่างหนึ่งด้วย เพราะกระ เป่าที่สวยงามก็ส่งเสริมบุคลิกของผู้ใช้ให้ดูดีขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการพัฒนารูปแบบ ของกระ เป่าให้มีความสวยงามมากขึ้น ควบคู่ไปกับประโยชน์ใช้สอยที่เป็นหลักอยู่แล้ว

การแบ่งประเภทของกระ เป่ามีหลักในการแบ่ง ดังนี้

1. แบ่งตามวัสดุ
2. แบ่งตามประโยชน์ใช้สอย
3. แบ่งตามลักษณะการใช้งาน หรือการนำติดตัว
4. แบ่งตามรูปร่าง รูปทรง

หลักเกณฑ์ในการออกแบบกระ เป่า จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพในการใช้สอย
2. ความสวยงาม
3. ความเป็นไปได้ในการผลิต
4. การเลือกใช้วัสดุ
5. กลุ่มเป้าหมาย

การออกแบบและผลิตผลงานจริง ให้ได้งานที่มีคุณภาพ จะต้องมีการมีขั้นตอนและกระบวนการทำงานที่ถูกต้อง ทำงานอย่างเป็นขั้นตอนตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ก่อน และปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำงาน นอกจากนี้จะสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี แต่มีราคาถูกลงจะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น สามารถเลือกใช้ผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับตนเองได้อย่าง

กว้างขวาง เป็นการ เปิดตลาดการค้าให้กระจายสู่คนหลายระดับ ไม่ผูกขาดแต่ผู้มีฐานะดี มีกำลังซื้อสูง
ที่จะได้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีเพียงกลุ่มเดียว

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1	บทนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	1
	ปัญหา	2
	ขอบ เขตของการศึกษาค้นคว้า	2
	สมมติฐาน	3
บทที่ 2	ข้อมูลสัมพันธ	4
	กระ เป้าและประ เภทของกระ เป้า	4
	วัสดุที่ใช้ในการผลิตกระ เป้าผ้า	4
	ผ้า	5
	ด้าย	8
	วัสดุตกแต่ง	10
	อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตกระ เป้าผ้า	11
	สี	19
	อิทธิพลของสี	19
	สีกับการออกแบบ	20
	การออกแบบ	21
	หลักการออกแบบทั่วไป	21
	หลักเกณฑ์ในการออกแบบกระ เป้าผ้า	22
	การดูแลรักษากระ เป้าผ้า	23
บทที่ 3	กระบวนการศึกษาค้นคว้า	24
	กระบวนการศึกษา เรื่องวัสดุ	24

	กระบวนการออกแบบ	24
	กระบวนการตัด เย็บ	25
	กระบวนการตรวจสอบและแก้ไข	26
บทที่ 4	อภิปรายผลและสรุป	27
	ผลที่ได้รับ	27
	ปัญหา	28
	สรุป	30
	ข้อเสนอแนะ	30
บรรณานุกรม		42

บทที่ 1

บทนำ

ผ้าเป็นวัสดุที่นำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมากมายในชีวิตประจำวัน ทั้งประโยชน์หลักคือ การนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ก็มีอีกมาก เช่น เรา นิยมนำผ้ามาทำเป็นของใช้ในบ้าน เช่น ผ้าปูโต๊ะ ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน เป็นต้น หรือนำมา เป็นส่วนประกอบของเครื่องเรือน เช่น นำมาหุ้มเบาะเก้าอี้ โคมไฟ ผ้าม่าน หรือนำมาบุผนังแทน การทาสีผนัง นอกจากนี้เรายังสามารถนำผ้ามาใช้ประโยชน์ในส่วนที่แต่เดิมใช้วัสดุอื่นได้อีก เช่น นำ ผ้ามาทำกระเป๋าทนน้ำ ซึ่ง เป็นวัสดุอันเป็นที่นิยมใช้อยู่ในปัจจุบัน เพราะหนังมีคุณสมบัติที่ดีคือ สวย งาม ทนทาน แต่ถ้ามีข้อจำกัดคือเป็นวัสดุที่มีราคาค่อนข้างสูง และในการผลิตต้องใช้ช่างที่มีความ ชำนาญ ซึ่งมีค่าแรงสูงเช่นกัน ปัจจุบันเหล่านี้นำผลให้กระเป๋าทนน้ำเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีราคาค่อนข้างสูง ฉะนั้นผู้บริโภคที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง แต่ถ้าใช้ผ้ามาผลิตกระเป๋าทนน้ำ ที่หนังแล้ว จะเป็นการลดต้นทุนการผลิตลงได้มาก เพราะลดได้ทั้งค่าวัสดุและค่าแรง เพราะค่าแรงใน การตัดเย็บไม่แพงนัก ผู้ผลิตสามารถทุ่มเทในด้านการออกแบบ ให้สวยงาม ทันสมัย แปลกใหม่ และมี คุณภาพดีเท่ากับกระเป๋าทนน้ำ โดยที่มีราคาถูกกว่า จึงสามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีรสนิยม ดี ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้มีทางเลือกมากขึ้น และเป็นการเปิดโอกาสให้ผ้าได้แสดงประโยชน์ ในอีกด้านหนึ่ง ซึ่งนอกเหนือจากที่คุ้นเคยกันอยู่ทั่วไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

วิชาการ

1. เพื่อศึกษาว่าผ้าแต่ละชนิดมีคุณสมบัติอย่างไร และมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของวัสดุที่นำมาตกแต่ง จะได้ทราบถึงข้อจำกัดของวัสดุแต่ละชนิด
3. เพื่อศึกษาวิธีและขั้นตอนการตัดเย็บ ซึ่งมีความยุ่งยากและซับซ้อนมาก การได้ศึกษา ก่อนจึง เป็นการเตรียมพร้อมก่อนที่จะปฏิบัติงานได้จริง

4. เพื่อศึกษาการออกแบบให้เหมาะกับผ้าและการตัดเย็บ จะได้ทราบว่าผ้าชนิดใด ใช้การตัดเย็บแบบใดจึงจะสวยงามและมีประโยชน์ที่สุด

ปฏิบัติการ

1. เพื่อเลือกผ้ามาใช้ให้เหมาะกับงาน จะได้ทราบว่างานประเภทนี้เหมาะกับผ้าประเภทใด ทำให้ใช้ประโยชน์จากคุณสมบัติของผ้านั้น ๆ ได้เต็มที่
2. เพื่อเลือกวัสดุให้เหมาะสม เนื่องจากวัสดุเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่ง ถ้าเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมแล้ว ผลงานย่อมจะออกมาสมบูรณ์
3. เพื่อจะได้ใช้วิธีการตัดเย็บได้ถูกต้อง เหมาะสมกับผ้าและแบบ เพราะมีข้อจำกัดในการตัดเย็บมากมาย ถ้าใช้วิธีที่ไม่เหมาะสมแล้ว ผลงานอาจจะไม่สมบูรณ์ได้

ปัญหา

ในปัจจุบันกระเป๋ที่ทำจากผ้า ไม่ได้รับความนิยมจากคนทั่วไปมากนัก เนื่องจากยังไม่มีผู้ที่คิดนำผ้ามาใช้ในด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะในท้องตลาดก็มีผลิตภัณฑ์กระเป๋านึง ซึ่งเป็นวัสดุที่เหมาะสมอยู่แล้ว และกระเป๋านึงยังได้พัฒนาจนมีความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยค่อนข้างสมบูรณ์ในตัวเอง และกระเป๋าคlothที่มีอยู่ในท้องตลาด ส่วนใหญ่มักจะเป็นงานผลิตจำนวนมาก เพื่อขายราคาถูก แบบจึงมักล้าสมัย ไม่น่าใช้ หรืออีกประเภทหนึ่ง ก็เป็นการทำขึ้นเพื่อฝึกฝีมือในเชิงช่าง หรือเป็นการฝึมือเสียเป็นส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นเรื่องการออกแบบเท่าใดนัก ดังนั้นถ้ามีการออกแบบกระเป๋าคlothให้มีความสวยงามทันสมัย ทนทาน เทียบเท่ากับกระเป๋านึง แต่มีราคาถูกกว่า ก็น่าจะได้รับความนิยมจากคนทั่วไปได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

วิชาการ

1. ศึกษาคุณสมบัติของผ้าและวัสดุ ให้เข้าใจถึงคุณสมบัติของวัสดุแต่ละประเภท ทั้งข้อดีข้อเสีย เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับงาน

2. ศึกษาวิธีการตัดเย็บ เพื่อจะได้ทราบว่า ผ้าแบบใดจะต้องตัดเย็บอย่างไร จะได้นำมาใช้ได้ถูกต้อง

3. ศึกษาการออกแบบ เพื่อให้เหมาะกับคุณสมบัติของผ้า และแบบนั้นจะได้นำมาตัดเย็บเป็นงานจริงได้

ปฏิบัติการ

1. เลือกผ้าที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ทั้งเนื้อผ้า สีล้น ที่จะนำมาใช้ได้ดีที่สุด
2. เลือกวัสดุ ทั้งที่เป็นส่วนตกแต่งและส่วนที่ใช้ผลิตผลงาน
3. ออกแบบโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย คือมีความทนทาน แข็งแรง สามารถบรรจุของได้ สะดวกต่อการใช้งาน และต้องมีความสวยงาม ทั้งสีล้น รูปทรง
4. ดำเนินการผลิตตามวิธีที่ได้ศึกษามาแล้ว โดยจะต้องปฏิบัติงานตามขั้นตอนให้ถูกต้อง
5. หาข้อบกพร่องและแก้ไข ผลงานที่ทำสำเร็จออกมานั้น ย่อมจะมีข้อผิดพลาด ดังนั้นการหาข้อบกพร่อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นและจะต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อจะได้แก้ไขให้ถูกต้อง จนได้ผลงานที่สมบูรณ์

สมมติฐาน

1. ได้ความรู้เรื่องผ้า และวัสดุตกแต่งต่าง ๆ ซึ่งความรู้นี้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย
2. ได้นำความรู้ในการออกแบบมาใช้ เป็นการรวบรวมความคิด ประสพการณ์ในการออกแบบมาใช้ในงานนี้อย่างเต็มที่
3. ได้ฝึกปฏิบัติงานตามขั้นตอน ซึ่งการปฏิบัติงานนี้จะต้องทำให้ถูกต้องตามขั้นตอนที่สุด เพื่อป้องกันความผิดพลาดในตัวผลงาน
4. ได้ความรู้และฝึกทักษะด้านการตัดเย็บ ในการผลิตผลงานด้วยตนเองและความรู้ที่ได้นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นได้
5. ได้ผลงานที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่สามารถผลิตของใช้ได้

บทที่ 2

ข้อมูลสัมพันธ

กระเป๋ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีผู้นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน โดยไม่จำกัดเพศหรือวัย เพราะนอกจากคนจะใช้กระเป๋บรรจุสิ่งของอัน เป็นวัตถุประสงค์หลักแล้ว กระเป๋ายัง เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมบุคลิกของผู้ใช้ได้อีกด้วย ดังนั้นจึงมีผลิตภัณฑ์กระเป๋ามากมายในท้องตลาด มีหลายระดับราคาให้ผู้บริโภคได้เลือกใช้กันตามฐานะและรสนิยม

กระเป๋ที่มีอยู่หลายหลากนี้ หากจะแบ่งประเภทแล้ว แบ่งได้มากมายหลายประเภท จนอาจจะสับสนในการเรียกกระเป๋ประเภทต่าง ๆ ดังนั้นเรามีหลักเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของกระเป๋ 4 ข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

1. แบ่งตามวัสดุ วัสดุที่นิยมนำมาใช้ทำกระเป๋ตั้งแต่โบราณคือ หนัง เช่น หนังวัว หนังงู หนังแกะ หนังจระเข้ เป็นต้น นอกจากหนังก็มีวัสดุประเภทผ้า หรือเส้นใย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้าใยสังเคราะห์ต่าง ๆ และยังมีใยพืชบางชนิด เช่น ผักตบชวา ปอ เชือกกล้วย ดอก และวัสดุอีกประเภทหนึ่งก็คือ พลาสติกต่าง ๆ และโลหะ

2. แบ่งตามประโยชน์ใช้สอย หรือตามประเภทของสิ่งที่บรรจุอยู่ในกระเป๋ เช่น กระเป๋หนังสือ กระเป๋เอกสาร กระเป๋สตางค์ กระเป๋เสื้อผ้า เป็นต้น

3. แบ่งตามลักษณะการใช้หรือการนำติดตัว เช่น กระเป๋ถือ กระเป๋สะพาย กระเป๋หนึบ

4. แบ่งตาม รูปร่าง รูปทรง ของกระเป๋ เช่น ทรงกระบอก ทรงเหลี่ยม ทรงกลม เป็นต้น

วัสดุที่ใช้ในการผลิตกระเป๋ผ้า

แบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ผ้า
2. วัสดุตกแต่ง
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

ผ้า คือ วัตถุที่เป็นพื้น ทำจากเส้นใย ด้วยการทอหรือวิธีอื่น ๆ ผ้าที่นิยมใช้อยู่ในปัจจุบันมีดังนี้

1. ผ้าฝ้าย เป็นผ้าที่มนุษย์รู้จักดีมาแต่โบราณ ผ้าฝ้ายสามารถนำมาตกแต่งให้สวยงามตามกรรมวิธีต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ได้มากมายหลายอย่าง เช่น การทำให้ย่น การยัด การใช้สารตกแต่งอื่น ๆ เพื่อทำให้เนื้อแน่นและเพิ่มน้ำหนัก การใช้สารกันน้ำ การทำให้วาวมัน การทำให้ใสเป็นผ้าแก้ว และการทำให้โปร่งใสเป็นบางแห่ง หรือการชุบด้วยต่างเพื่อให้เกิดความวาวมัน เหมือนกับผ้าแพรเทียม ตลอดจนอาจนำไปทอยกดอก หรือทำเป็นผ้าลูกไม้อย่างดี เป็นต้น

ผ้าฝ้ายเมื่อนำไปตกแต่งแล้วจะมีชื่อเรียกทางการค้า แตกต่างกันไป ได้แก่ ผ้าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ผ้าป่าน (voile) ผ้าลูกไม้ (lace) ผ้ากำมะหยี่ (velveteen) ผ้าเดนิม (denim) ผ้าปอปปลิน (poplin) ผ้าแพรโปร่ง (tulle) ผ้าปิกเก้ (pique) และผ้าใบ ก็จัดอยู่ในประเภทผ้าฝ้ายทั้งสิ้น

เนื่องจากผ้าฝ้ายเป็นผ้าที่มีพื้นผิวโปร่ง ระบายอากาศได้ดี ทำความสะอาดได้ง่ายและง่ายต่อการตัดเย็บ จึงเหมาะที่จะนำมาใช้ประโยชน์หลาย ๆ ด้าน เช่น ตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าต่าง ๆ ตลอดจนใช้ในการตกแต่งสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ผ้าฝ้ายจึงเป็นผ้าที่รู้จักกันทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างดี

2. ผ้าลินิน (linen) ผ้าลินิน มีหลายชนิด ขึ้นอยู่กับแบบและลวดลายการทอ ถ้าเป็นผ้าลินินแท้ ๆ นั้น ได้มาจากเส้นใย ของลำต้นป่านลินิน (flax) เป็นผ้าที่สวยงามมากและมีราคาแพง แต่ลินินตามท้องตลาดที่มีราคาถูก เช่น ลินินริมเขี้ยว นั้น ไม่ใช่ลินินแท้ แต่เป็นผ้าฝ้ายที่นำไปตกแต่งให้ดูสวยงามขึ้น เรียกกันทั่วไปว่า ผ้าลินิน เป็นผ้าที่นำไปตัดเย็บได้ง่าย เพราะเนื้อค่อนข้างแข็ง แต่ริมจะหลุดลุ่ยได้ง่าย การตัดเย็บจึงต้องมีความระมัดระวังและสอยแต่งริมให้เรียบร้อยด้วยความประณีต

3. ผ้าไหม ผ้าไหมเป็นผ้าที่มีความสวยงามมาก ผ้าไหมแท้้นั้นได้จากรังไหม โดยทั่วไป

แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ ไหมป่า และ ไหมเลี้ยง ไหมป่าออกไขได้ปีละครั้งเดียว เจริญเติบโตตามธรรมชาติอาศัยอยู่ตามต้นไม้ในป่า เช่น ต้นไค้ มีมากในประเทศจีนและอินเดีย ส่วนไหมเลี้ยงเป็นไหมที่เลี้ยงกันมากตามบ้าน อาจออกไขได้ปีละหลาย ๆ ครั้ง ถ้ามีการเลี้ยงอย่างดีก็จะได้ไหมที่ดีและสวยงาม เมื่อนำไปสาวเป็นเส้นไหมแล้วจะได้เส้นใยที่สวยงามมาก ผ้าที่ทอจากเส้นไหม อาจมีการเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามท้องถิ่น เช่น ผ้าไหมจีน ผ้าไหมญี่ปุ่น ผ้าไหมอิตาลี และผ้าไหมไทย เป็นต้น

ผ้าบาง ๆ บางชนิด เช่น ผ้าแพรชีฟอง (chiffon) ผ้าซาติน (satin) ผ้าไหมยกดอกเงินหรือทอง (brocade) ผ้าจากใยไหมแฝด (doupion silk) ผ้าออร์แกนซา (organza) ผ้าตาปตา (taffeta) และผ้ากำมะหยี่ไหม (velvet) ก็เป็นผ้าที่ผลิตขึ้นจากส่วนผสมของเส้นไหมแทบทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ดีผ้าไหมแท้ ๆ นั้น นับว่า เป็นผ้าที่มีคุณสมบัติพิเศษคือ มีความเหนียว ความวาวมันและสดใส มีความลื่นต่อการสัมผัส และเมื่อเสียดสีจะทำให้เกิดเสียงดัง ซึ่งเป็นคุณสมบัติธรรมชาติที่ไม่มีในเส้นใยชนิดอื่น และอาจนำไปตกแต่งให้สวยงามและทนทานได้ยิ่งขึ้นกว่าเดิม จึงทำให้มีผู้นิยมมาก แต่ผ้าไหมและผ้าแพรก็มีคุณสมบัติบางประการ ได้แก่ ความลื่นและหนักกรรไกร ทำให้ยากต่อการตัดเย็บ จึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการตกแต่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

4. ผ้าขนสัตว์ ผ้าชนิดนี้ได้มาจากผมหรือขนของสัตว์ เช่น แพะ แกะ และสัตว์ในตระกูลอื่น ๆ ผ้าที่รู้จักกันเป็นส่วนมากคือ ผ้าไมแฮร์ (mohair) ผ้าแคชเมียร์ (cashmere) และผ้าขนอูฐ (camel hair) ฯลฯ

5. ผ้าขนแกะ (wool) ผ้าขนแกะแม้ว่าจะเป็นผ้าขนสัตว์เช่นเดียวกับผ้าขนสัตว์อื่น ๆ แต่ก็ต่างจากขนสัตว์ธรรมดา เพราะเป็นเกล็ดซ้อนกัน มีความแน่นและอ่อนนุ่มกว่า นิยมนำไปตัดเย็บเสื้อผ้า เพราะไม่เพียงแต่จะมีความอ่อนนุ่มและอบอุ่นเท่านั้น แต่ยังเป็นผ้าที่อากาศผ่านเข้าออกได้ ด้วย ผ้าชนิดนี้อาจผลิตขึ้นโดยวิธีถัก ทอ หรือจัดเป็นผืนผ้าที่มีคุณสมบัติพอ ๆ กัน นอกจากขนาดและน้ำหนักของผ้าอาจมีแตกต่างกันออกไป ตั้งแต่ผ้าที่มีขนาดเล็กที่สุดจนกระทั่งหนักที่สุด และมีการเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามกรรมวิธีการผลิต และผ้าที่น่าสนใจคือผ้าที่ใช้ในการผลิตผ้าย่น ผ้าลูกไม้ และ

ประเภทไหมพรมชนิดต่าง ๆ

6. เส้นใยประดิษฐ์ (man made fibers) เส้นใยประดิษฐ์เป็นเส้นใยที่มนุษย์ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้แทนใยธรรมชาติ เส้นใยประดิษฐ์อาจสังเคราะห์ได้จากเศษหรือวัสดุธรรมชาติ หรืออาจใช้การสังเคราะห์ทางเคมีโดยตรงก็ได้ เส้นใยประดิษฐ์ชนิดแรก ได้แก่ เส้นใยไหมเทียม (artificial silk) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เส้นใยไหมแท้มีความสวยงามมาก แต่หายากและมีราคาแพง จึงได้ประดิษฐ์เส้นใยไหมเทียมขึ้น แม้ว่าจะมีคุณสมบัติไม่ดีเท่า แต่ก็ได้มีการพยายามดัดแปลง และปรับปรุงวิธีการ ทำให้ได้เส้นใยที่มีคุณภาพดีขึ้น บางชนิดอาจทนกว่าเส้นใยไหมแท้เสียอีก ซึ่งมีชื่อเรียกสมัยใหม่ว่า เรยอน (rayon) เส้นใยไหมเทียมและเส้นใยประดิษฐ์ ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน อาจแบ่งได้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

6.1 เส้นใยประดิษฐ์ที่มีองค์ประกอบทางเคมี เหมือนเส้นใยพืช (regenerated cellulose fibers) เส้นใยเหล่านี้มีพื้นฐานมาจาก เซลลูโลสของ เยื่อไม้ และใยฝ้าย มี 3 ชนิดด้วยกัน ตามกรรมวิธีทำให้แตกต่างกัน คือ

6.1.1 วิสโคส เรยอน (viscose rayon) หรือที่เรียกกันในตลาด ว่า ไหมจามจุรีหรือด้ายมัน

6.1.2 คิวปราโมเนียม เรยอน (cupramonium rayon) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า คิวปราโมเนียม

6.1.3 อาซิเตต เรยอน (acetate rayon) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า อาซิเตต

6.2 เส้นใยประดิษฐ์ที่มีองค์ประกอบทางเคมี เหมือนเส้นใยขนสัตว์ (regenerated protein fibers) เส้นใยประเภทนี้ผลิตขึ้นเพื่อทำขนสัตว์เทียม ทั้งนี้ เพราะขนสัตว์แท้นั้นหายากและมีราคาแพงมาก จึงมีผู้คิดทำเส้นใยขนสัตว์เทียมขึ้น ซึ่งมีราคาถูกกว่าขนสัตว์แท้ ๆ เพื่อนำมาผสมกับขนสัตว์แท้ เส้นใยเหล่านี้ทำขึ้นจากโปรตีน ของสัตว์และพืช เส้นใยที่สำคัญมี 3 ชนิด คือ

6.2.1 เส้นใยเคซีน (casein) ทำจากหางนม

6.2.2 เส้นใยแอนดิล (andil) ทำจากถั่วเหลือง

6.2.3 เส้นใย อาลาแลค (arlalac) ทำจากถั่วลันเตา

6.3 เส้นใยสังเคราะห์ (synthetic fibers) เป็นเส้นใยที่ไม่ได้ผลิตขึ้นจากองค์ประกอบที่มาจากพืชหรือสัตว์ แต่ทำขึ้นมาจากการสังเคราะห์สารทางเคมี (synthetic) และอาศัยผลิตภัณฑ์จากการกลั่นถ่านหินและน้ำมัน เส้นใยประเภทนี้แบ่งออกได้เป็นหลายชนิดดังนี้

6.3.1 โพลีเอสเตอร์ (polyester) ฝ้ายชนิดนี้มีขายตามท้องตลาด แต่มักเรียกชื่อต่าง ๆ กันไป เช่น ฝ้ายโพลีเอสเตอร์ของอเมริกา เรียกว่า เดครอน (dacron) ของญี่ปุ่นเรียกว่า เทโทรน (tetoron) และของอังกฤษเรียกว่า เทริลีน (terylene) ฯลฯ

6.3.2 โพลีเอไมด์ (polyamided) ฝ้ายชนิดนี้เป็นที่รู้จักกันดีโดยทั่วไป ถ้าเป็นฝ้ายของอเมริกา เรียกว่า ไนลอน (nylon) ถ้าเป็นของเยอรมันเรียกว่า เพอร์ลอน (perlon) ฯลฯ

6.3.3 สารประกอบที่มีต้นกำเนิดจากพวก โพลีไวนิล (polyvinyl derivative)

เส้นใยประดิษฐ์ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ มีความสำคัญมากขึ้นทุกวัน และผลิตออกมาใหม่ ๆ อยู่เสมอ แต่ความจริงแล้วก็เป็นเส้นใยที่มีพื้นฐานมาจากวัตถุดิบชนิดเดียวกับที่กล่าวมาแล้วทั้งสิ้น เพียงแต่บริษัทผู้ผลิตแต่ละแห่ง ได้ใช้ชื่อแตกต่างกันออกไปเท่านั้น

ด้าย ด้ายเป็นวัสดุที่สำคัญ อีกอย่างหนึ่งในการผลิตกระเป๋าด้าย เพราะด้ายเป็นวัสดุหลักที่ใช้ในการต่อผ้าแต่ละชิ้นเข้าด้วยกัน เพื่อประกอบเป็นกระเป๋าทังใบ และยังสามารถใช้เป็นส่วนตกแต่งกระเป๋าด้ายได้อีกด้วย ด้ายแบ่งเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ชนิด คือ

1. ด้ายที่ใช้เย็บทั่วไปได้แก่

- 1.1 ฝ้ายเมอร์ซีไรซ์ (หุบฝ้ายด้วยด่าง ทำเป็นแพรเทียม) ด้ายชนิดนี้จะเรียบ เป็นเงาสวยงามและเป็นเส้นตรง ใช้สำหรับการหุบหรือปัก
- 1.2 โพลีเอสเตอร์ เป็นด้ายชนิดที่ใช้ได้กับเส้นใยทุกชนิด มีความเหนียวทนทานและมีสีให้เลือกมากมาย เป็นด้ายยัดเหมาะสำหรับการถัก ฝ้ายยัด และผ้าที่ทอเอง แต่ถ้าเย็บด้วยมือ ด้ายชนิดนี้มีแนวโน้มที่จะขมวดเป็นปม

- 1.3 ผ้าเย็บเครื่องโพลีเอสเตอร์ เป็นด้ายที่มีโพลีเอสเตอร์เป็นแกนและมีใยฝ้ายหุ้มรอบ ด้ายชนิดนี้รวมเอาคุณสมบัติที่ดีทั้งของฝ้ายและโพลีเอสเตอร์ เข้าด้วยกันคือ มีทั้งความสวยงามและสัมผัสที่ดีของฝ้ายและความเหนียวทนทานของใยโพลีเอสเตอร์ ด้ายชนิดนี้เหมาะกับผ้าที่ไม่ยืด และมีชนิดหนาและเหนียวสำหรับการเย็บผ้าหนา

2. ด้ายชนิดพิเศษ

- 2.1 ด้ายชนิดปั่น เป็นพวกโพลีเอสเตอร์ สำหรับผ้าใยสังเคราะห์ และไหมสำหรับผ้าธรรมชาติ ด้ายชนิดนี้จะหนาและเหนียวกว่าด้ายทั่ว ๆ ไป ใช้สำหรับทำห่วง รังคุม ของผ้าหนาปานกลางหรือหนามาก ๆ และยังใช้ในการตกแต่งลวดลายได้อีกด้วย
- 2.2 ไหม เป็นด้ายที่เหนียวและยืดหยุ่น ใช้กับผ้าใยธรรมชาติ
- 2.3 ด้ายปักที่ใช้กับเครื่องจักร เป็นพวกค้ำฝ้ายสีเรียบ
- 2.4 โลหะ ประเภทเงิน ทอง เหลือง และโลหะผสม มักใช้ตามสมัยนิยมและใช้ตกแต่งเพื่อความสวยงาม เย็บด้วยมือหรือจักรก็ได้

ขนาดของด้าย

โดยทั่ว ๆ ไปมี 3 ขนาดคือ

1. เบอร์ 12 ด้ายเส้นใหญ่
2. เบอร์ 50 ด้ายเส้นขนาดกลาง
3. เบอร์ 100 ด้ายเส้นเล็กมาก

หลักในการเลือกใช้ด้าย

1. สีของด้ายควรกลมกลืนกับสีของผ้า ถ้าเป็นผ้าสีพื้นเลือกด้ายสีเข้มกว่าผ้าเล็กน้อย ผ้าเป็นผ้าที่มีลวดลาย ควรเลือกสีของด้ายให้เข้ากับสีที่เด่นที่สุดในลวดลายนั้น
2. ขนาดของเส้นด้าย ต้องเหมาะกับเนื้อผ้า เช่น ผ้าที่มีเนื้อหนาควรใช้กับด้ายที่มีขนาดใหญ่ ส่วนผ้าเนื้อเบาบาง เหมาะกับด้ายเส้นเล็ก
3. ชนิดของด้าย ควรเหมาะกับชนิดของผ้า เช่น ผ้ายืด ต้องใช้กับด้ายที่มีความยืดหยุ่นได้ดี

ผ้าใยธรรมชาติ ควรใช้กับด้ายใยธรรมชาติเช่นกัน

4. ด้ายบางชนิดมีคุณสมบัติแตกต่างจากด้ายทั่ว ๆ ไปอาจต้องใช้เทคนิคพิเศษในการเย็บ เช่น ด้ายยัด หรือ ด้ายโลหะ จึงควรศึกษาให้เข้าใจวิธีการก่อนที่จะนำมาใช้
5. ควรใช้ด้ายที่มีคุณภาพดี แม้ว่าจะมีราคาแพง เพราะด้ายที่มีคุณภาพดีนั้นเมื่อนำมาเย็บแล้วจะได้ผลงานที่สวยงามและทนทานต่อการใช้งานได้ดี

คุณสมบัติของด้ายที่ดี

1. เหนียวมาก ยืดหยุ่นได้แต่ไม่ขาดง่าย ทั้งในขณะเย็บ และใช้งาน
2. มีผิวเรียบสม่ำเสมอ สันเข้มนุ่มและสะดวก
3. มีความคงตัวไม่ยืดหด
4. เส้นด้ายไม่แตกออกจากกันง่าย
5. ทนการเสียดสีได้มาก
6. มีลักษณะและผิวสัมผัสที่ดี
7. สีไม่ตก หรือจางเร็ว
8. ทนแดด เหงื่อไคล และสารเคมีต่าง ๆ ที่ใช้ในการซักกรีด

วัสดุตกแต่ง

กระเป๋าค่า เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถตกแต่งให้มีความสวยงาม ได้มากมายหลายวิธี วัสดุตกแต่งก็มีหลากหลาย สามารถเลือกใช้ได้ตามความพอใจ วัสดุตกแต่งนี้มีทั้งวัสดุที่ผลิตขึ้นมาเพื่อเป็นส่วนตกแต่งโดยตรง เช่น ลูกไม้ ริบบิ้น ลูกบิดต่าง ๆ เส้นไหม สำหรับปักลวดลาย เป็นต้น วัสดุตกแต่งอีกประเภทหนึ่ง เกิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบ ซึ่งอาจจะใช้วัสดุแปลก ๆ ตามความพอใจ เช่น อาจจะใช้วัสดุที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ ก้อนกรวด ขนนก หรืออาจจะประดิษฐ์วัสดุตกแต่งขึ้นเอง เช่น นำกระดาษมาผสมกับน้ำและกาวอัดเป็นรูปต่าง ๆ บางครั้งใช้เศษวัสดุ เช่น ขวดพลาสติก ผาจากน้ำอัดลม กระป๋อง เป็นต้น ส่วนวัสดุตกแต่งอีกประเภทหนึ่งนั้น อาจจะ เป็นการตกแต่งที่เป็นผลพลอยได้จากการใช้อุปกรณ์ยึดเกี่ยว เช่น กระดุม รังดุม ซิป เข็มขัด และตะเข็บต่าง ๆ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการตกแต่งนั้น สามารถเลือกใช้วัสดุได้มากมาย เกือบจะไม่มีข้อจำกัด ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับผู้ออกแบบ ที่จะเลือกใช้วัสดุตกแต่งให้เหมาะสม ให้มีประโยชน์ทั้งทางด้านความงาม การใช้สอย และความเป็นไปได้ในการผลิต

อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตกระเป๋าผ้า

เนื่องจากกระเป๋าผ้ามีวิธีการและกระบวนการผลิต เหมือนกับการตัดเย็บ เสื้อผ้าทั่ว ๆ ไป ดังนั้น อุปกรณ์การตัดเย็บ จึงเป็นอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดเย็บโดยทั่วไปดังนี้

1. อุปกรณ์สำหรับวัด ได้แก่ ไม้บรรทัด ไม้ฉาก ไม้ทึบ ซึ่งควรมีผิวเรียบ และมีแนวตรง ขอลึก และดินสอเขียนผ้า ซึ่งสามารถชักฟอกได้ง่าย ไม่ติดถาวรบนผ้า
2. อุปกรณ์สำหรับการตัด ได้แก่ กรรไกรตัดผ้า แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ วิสเซอร์ส (scissors) และ เชียร์ส (shears) วิสเซอร์สเป็นกรรไกรขนาดเล็ก มักมีหูจับเท่ากันทั้งสองหู กรรไกรแบบเชียร์สมีใบมีดยาว 4 นิ้ว เหมาะสำหรับการตัดแต่งผ้า เพื่อตะเข็บ ตัดแต่งมุมผ้า ขลิบผ้า ตัดจูลู และตัดเส้นด้ายในระหว่างเย็บผ้า เชียร์สเป็นกรรไกรที่มีขนาดใหญ่กว่า วิสเซอร์ส และมีหูจับล่างใหญ่กว่าหูจับบน ซึ่งเข้ากับลักษณะของมือ ทำให้จับถือได้สะดวก กรรไกรแบบนี้เหมาะสำหรับใช้ตัดผ้า ควรเลือกขนาดที่มีใบมีด ยาว 8 หรือ 9 นิ้ว จะจับถือสะดวกและตัดผ้าได้เร็ว ข้อควรระวังในการใช้กรรไกรตัดผ้าก็คือ จะต้องใช้ตัดเฉพาะผ้าเท่านั้น ไม่ควรนำไปตัดวัสดุอื่น เช่น กระดาษ หรือวัสดุที่มีความหนาหรือแข็งมาก เช่น โลหะ เพราะจะทำให้กรรไกรเสียความคมและชำรุดได้

3. อุปกรณ์สำหรับการรีด

การรีดเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับการตัดเย็บ เพราะการตัดเย็บทุกขั้นตอน จะต้องมีการรีดทั้งก่อนตัด เย็บ และหลังจากเย็บเสร็จแล้ว เพื่อให้ตะเข็บทุกตะเข็บเรียบ และอยู่ตัว จะทำให้ง่ายต่อการตัดเย็บขั้นตอนต่อไป อุปกรณ์การรีดที่สำคัญมีดังนี้

- 1) เตารีด ชนิดที่ดีที่สุดคือ เตารีดแบบที่รีดธรรมดาได้ และรีดโดยใช้ไอน้ำก็ได้ (มีสองแบบรวมกัน) เพราะเตารีดชนิดนี้ใช้กับผ้าได้หลายชนิด

- 2) เบาะรองรีด ควรเรียบ สะอาด ปราศจากรอยใด ๆ ควรปรับความสูงต่ำได้ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน
- 3) เบาะรองรีดชนิดกลม ใช้รีดส่วนโค้งและรีดพื้นที่เล็ก ๆ ที่รีดลำบาก
- 4) ผ้าปูรองรีด ควรเป็นสีขาว และมีเนื้อหนาพอที่จะไม่ให้ไหม้ง่าย หรือเป็นรอยเตารีด
- 5) ที่ฉีดน้ำ สำหรับผ้าที่ต้องการความชื้นมากจึงจะรีดเรียบ และผ้าที่แห้งก่อนจะรีดเสร็จ ซึ่งต้องมีการพรมน้ำขณะกำลังรีด เลือกชนิดที่พ่นน้ำ เป็นฝอยละเอียด จะทำให้ผ้า เปียก สม่่าเสมอ

การรีด

ผ้าแต่ละชนิด มีปฏิกิริยาต่อความร้อน ความชื้น และน้ำหนักที่กดทับต่างกัน แล้วแต่การทอและการตกแต่งขั้นสุดท้าย ในปัจจุบันผ้าที่ทอจากใยวิทยาศาสตร์มีมาก ผ้าประเภทนี้ต้องการความร้อนน้อยกว่า ไยธรรมชาติ คือ ผ้าฝ้าย ลินิน ไหม และขนสัตว์ ฉะนั้นจึงควรดูป้ายที่ติดมากับผ้าในเวลาซื้อ หรือลองรีดกับ เศษผ้าดูก่อนก็ได้ และมีข้อสังเกตสำหรับผ้าและการรีดไว้ดังนี้

1. ผ้าฝ้ายต้องการความร้อนสูง เพื่อจะได้เรียบสนิท และจะ เปลี่ยนสีได้ เมื่อถูกความร้อน แต่เมื่อเย็นลงจะกลับเป็นสีเดิม ผ้าฝ้ายสีเข้มควรรีดด้านใน เพื่อไม่ให้เกิดความมัน เป็นแห่ง ๆ ตามผ้าที่ซ้อนกันหนา แต่ถ้าผ้าฝ้ายนั้นมีสีอ่อนและผิวสัมผัสเบา ก็รีดได้ทั้งสองทาง ถ้า เป็นผ้าลูกฟูกควรรีดด้านใน บนผ้ารองรีดหนา ๆ ส่วนที่หนามากต้องรีดให้แห้งสนิท มิฉะนั้นจะ เกิดรอยยับ เมื่อปล่อยให้แห้งเอง (ผ้าฝ้ายต้องการความชื้นเวลารีด) ดังนั้นจะต้องพรมผ้าให้ชื้น เท่ากัน

2. ผ้าลินิน รีดผ้าลินินสีเข้มด้านในเสมอ เพื่อไม่ให้เกิดความตัน ใช้ความร้อนและความชื้น เช่นเดียวกับผ้าฝ้าย ต้องรีดให้แห้งสนิท

3. ผ้าใยวิทยาศาสตร์ ต้องการความร้อน น้อยกว่าผ้าฝ้ายมาก ผ้าใยวิทยาศาสตร์มีหลายชนิดด้วยกัน เช่น ผ้าไนลอน ไม่ยับและไม่ต้องการการรีดมากนัก ใช้ความร้อนต่ำ เพราะไนลอน ละลายเมื่อสัมผัส ความร้อนสูง และจะเหนียว

ถ้ารีดผ้าไนลอนสีขาวซ้ำไปมา ผ้าจะ เหลือง

การรีดมีสองแบบคือ รีดกดกับรีดไถ รีดกดคือใช้น้ำหนักเตา ทำให้ผ้าเรียบด้วยการยกขึ้น-ลงตามที่ต้องการให้เรียบเฉพาะที่ หรือบริเวณที่ต้องการให้ผ้าแบนราบเป็นพิเศษ โดยไม่ให้น้ำหนักเตารีดผ่านไปตามเนื้อผ้าบริเวณอื่น ส่วนการรีดไถคือการรีดทั่ว ๆ ไป ไถให้น้ำหนักเตาจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง การรีดที่ถูกต้องจะทำให้ขั้นตอนของการรีด เร็ว และได้ผลดีที่สุด

อุปกรณ์สำหรับการเย็บ

การเย็บเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขึ้นตอนหนึ่งในการผลิต กระเป๋าคาด เพราะหมายถึง การประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นรูปทรงกระเป๋าทึบ และความแข็งแรงทนทานของกระเป๋ารวมอยู่กับ การเย็บเป็นหลัก อุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการเย็บ มีดังนี้

1. จักร เหมาะกับการเย็บที่ต้องการความรวดเร็ว ตะเข็บที่แข็งแรง เรียบสม่ำเสมอ ใช้สำหรับการเย็บผ้าทั่ว ๆ ไป ที่ไม่ต้องการความประณีตมากนัก จักรเย็บผ้าเป็นอุปกรณ์ที่ควรได้รับการดูแลรักษาและใช้ให้ถูกวิธี ต้องหมั่นทำความสะอาดและหยอดน้ำมันสม่ำเสมอ จะช่วยให้จักรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผลงานที่สวยงาม เรียบร้อย ทั้งตัวจักรเองก็จะใช้งานได้ดีและทนทาน

2. เข็มจักร ควรเลือกขนาดที่เหมาะสมกับเนื้อผ้า สำหรับผ้าบางควรใช้เข็มจักรขนาดเล็ก ผ้าหนา เนื้อหยาบ ควรเลือกใช้เข็มขนาดใหญ่

3. เข็มเย็บผ้า ในกรณีที่เย็บด้วยมือ จะต้องเลือกเข็มให้เหมาะสมกับงาน เข็มที่ดีมีลักษณะดังนี้

3.1 แแหลม และ เรียบ ไม่งอ ไม่ทื่อ หรือขึ้นสนิม

3.2 รูเข็ม เมื่อร้อยด้ายแล้วด้ายไม่แตกเป็นเส้นเล็ก

3.3 เมื่อนำเข็มมาเย็บผ้าแล้ว ผ้าไม่เป็นรูโศ

เข็มที่นิยมใช้ในการเย็บผ้า มีที่สำคัญ 3 ชนิดคือ เข็มขนาดกลาง เข็มขนาดสั้น และเข็มปัก

- เข็มขนาดกลาง ใช้ได้กับงานทั่ว ๆ ไป มีรูร้อยเข็มกลม เข็มเบอร์ 7 หรือ 8 ใช้กับงานเย็บมากที่สุด เข็มเบอร์ 9 ใช้เย็บผ้าไหม ผ้าแพร ผ้าชีฟอง หรือผ้าเนื้อดีอื่น ๆ
- เข็มขนาดสั้น ใช้สำหรับเย็บผ้านวม หรือผ้าสำลี ใช้สำหรับการเย็บที่ต้องการความรวดเร็ว

- เข็มปัก ใช้กับงานปักทุก ชนิด มักมีรูเข็มยาว เพราะต้องร้อยด้ายเส้นโต จำนวนเบอร์ของเข็มจะบอกขนาดของเข็ม ยิ่งเบอร์ใหญ่ขึ้น และจำนวนมากขึ้น เข็มก็จะมีขนาดใหญ่ขึ้น

4. เข็มหมุด เข็มหมุดที่ใช้สำหรับการปักเย็บ จะยาวประมาณ $1\frac{1}{4}$ นิ้ว ทำจากโลหะไร้สนิม และมีหัวโตกว่าเข็มหมุดทั่ว ๆ ไป เข็มหมุดเหล่านี้ใช้ครึ่งผ้าที่จะเย็บให้ติดกัน ส่วนเงิมนิ้วตัวที่ ซึ่งแข็งแรงกว่า เหมาะกับผ้าที่มีเนื้อหยาบ และผ้าที่มีขนพองฟู เพราะถ้าใช้เข็มหมุดธรรมดา ก็จะจมกลืนหายไปเนื้อผ้า ทำให้สังเกตเห็นแนวตะเข็บที่จะเย็บได้ยาก

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง เข็ม, ด้าย และ ชนิดของผ้า

ชนิดของผ้า	น้ำหนักเนื้อผ้า	เบอร์ เข็ม	ชนิดของด้าย	จำนวนฝี เข็มต่อ 2.5 ซม.
แพรซีฟอง ผ้าลูกไม้ เนื้อดี ผ้ากรอง	เบา	9/70 หรือ 11/80	ไหมขนาด ในลอนขนาด ฝ้าย เบอร์ซีไรซ์ ชนิดพิเศษขนาด 60-100	10 - 15
ผ้าฝ้าย ผ้ากำมะหยี่ ผ้าลินิน ผ้าเครป	กลาง	11/80 หรือ 14/19	โพลีเอสเตอร์ ฝ้ายทอมโพลี เอสเตอร์ ฝ้าย เบอร์ซีไรซ์ ขนาด 50-60	10 - 12
ผ้าริ้วโด ๆ กว้าง ๆ ผ้าเทอรี	หนัก	16/100 หรือ 18/110	โพลีเอสเตอร์ ฝ้ายผสมโพลี เอสเตอร์ ใยหนาๆขนาด 30-40	8 - 12
ผ้าใย ผ้าขนวม เครื่องนุ่งต่าง ๆ	หนักมาก	16/100 หรือ 18/100	โพลีเอสเตอร์ ฝ้ายผสมโพลี เอสเตอร์ ใยหนา ๆ ขนาด 20	8 - 12

การเย็บตะเข็บแบบต่าง ๆ ด้วยจักร

การเย็บมีหลายแบบ บางแบบก็เรียบ ๆ ใช้โดยทั่ว ๆ ไป บางแบบก็ใช้ตกแต่งเป็นลายสวยงาม

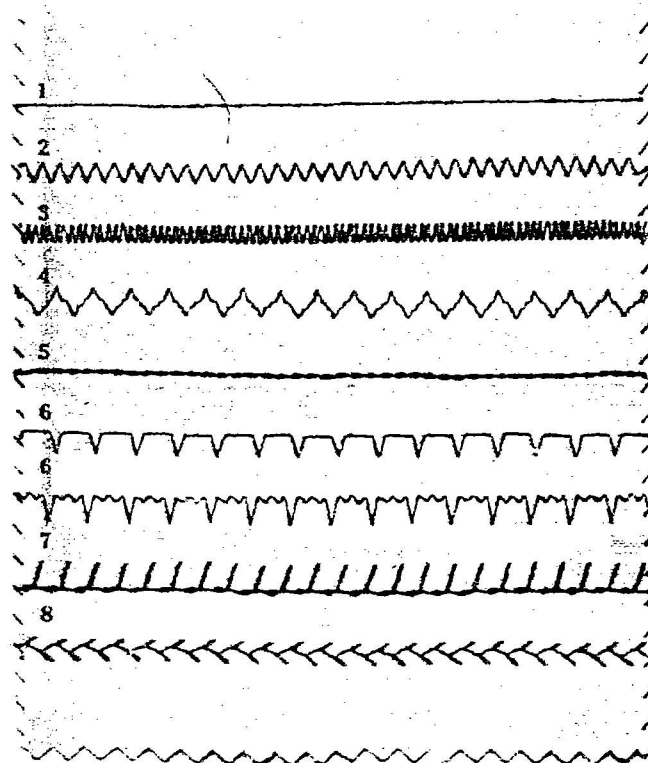
1. เย็บตรงสำหรับทำตะเข็บ
2. เย็บแบบซิกแซกสำหรับปรับขอบให้เรียบ
3. เย็บทำรังคุด
4. เย็บซิกแซก 3 จังหวะ สำหรับผ้าที่เย็บยากหรือผ้ายืค
5. เย็บตรง สำหรับแบบที่ต้องการความแข็งแรงเป็นพิเศษ
6. เย็บชายผ้า
7. เย็บตรงขึ้นบนสำหรับตะเข็บแคบ ๆ
8. เย็บสำหรับต่อริมสองริมที่ลู่

(ดูภาพที่ 1)

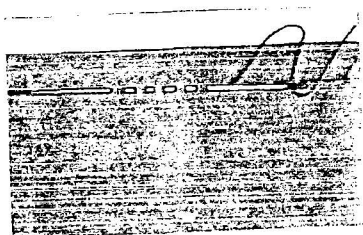
การเย็บด้วยมือ

การเย็บด้วยมือใช้ในการเย็บที่ต้องการความประณีตและความสวยงามเป็นพิเศษ อาจจะเป็นการตกแต่งไปในตัวด้วย การเย็บด้วยมือมีหลายลักษณะดังนี้ (ดูรายละเอียดที่ภาพที่ 2)

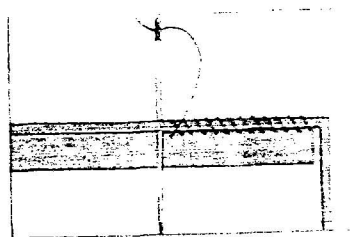
1. การด้น เริ่มจากขวาไปซ้าย ด้นเป็นแนวไปหลาย ๆ ครั้งก่อน แล้วจึงดึงด้ายตามปกติ แล้วการด้นจะใช้ระยะสั้น ๆ เส้นด้ายที่ปรากฏจะยาวช่วงละ 1-3 มม. และระยะห่างกันประมาณ 3-6 มม.
2. การด้นถอยหลัง เริ่มจากขวาไปซ้ายและเนื่องจากเป็นการด้นแบบถีจึงต้องดึงด้ายไปเลยทุกครั้งและเมื่อเริ่มปักเข็มครั้งต่อไปให้ปักชิดกับรอยเดิม ระยะเส้นด้ายที่ปรากฏ 1-3 มม. การด้นแบบนี้มีความคงทนมากเนื่องจากเป็นการด้นถาวร
3. การด้นถอยหลังแบบท่างหรือค่าน้ำ แบบนี้เหมือนการด้นถอยหลัง เพียงแต่ไม่ต้องชิดกันมาก ใช้ในการสอยซิปหรือตกแต่งผ้าโดยใช้เส้นด้ายสีต่าง ๆ
4. การเย็บแบบตะเข็บพันท่าง เริ่มจากซ้ายไปขวาโดยสอดเข็มค้ำจากขอบผ้าลงไป 3 มม. เย็บไปเรื่อย ๆ โดยให้ห่างจากรอยเดิมเป็นช่วงเท่ากันทุก ๆ 6 มม. การเย็บลักษณะนี้ใช้สำหรับแต่งขอบผ้าให้เรียบหรือทำรังคุด



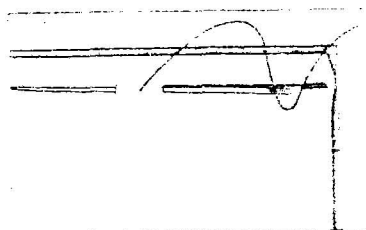
ภาพที่ 1 การเย็บตะเข็บด้วยจักรแบบต่าง ๆ



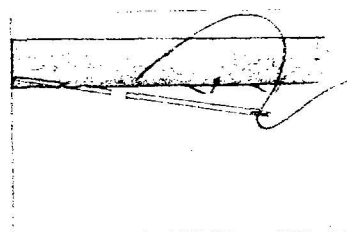
การดัน



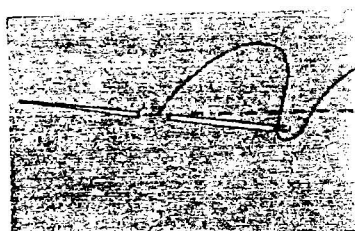
การ เย็บตะ เข็มพันถี่



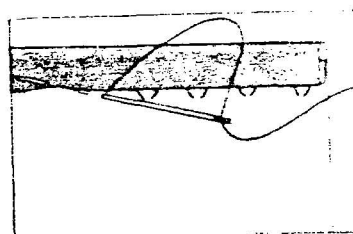
การดันถอยหลัง



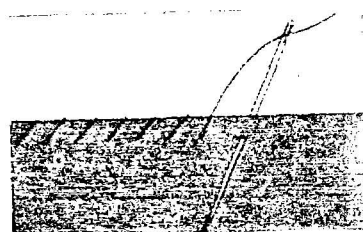
การสอยเห็นด้าย



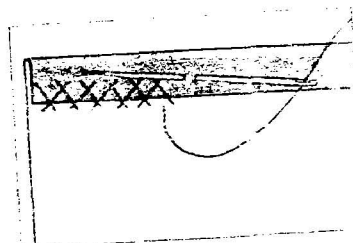
การดันถอยหลังแบบห่าง



การสอยซ่อนด้าย



การ เย็บตะ เข็มพันห่าง



การสอยรูปกากปลา

ภาพที่ 2 การเย็บด้วยมือแบบต่าง ๆ

5. การเย็บตะเข็บแบบพันถี่ เริ่มจากขวาไปซ้าย เย็บ เช่นเดียวกับการเย็บแบบพันท่าง แต่ทำให้ถี่กว่าเพื่อความคงทนและตุลละ เอียดอ่อน
6. การสอยเห็นด้าย ใช้ในการเก็บริมผ้าหรือชายผ้าทั่ว ๆ ไป ให้เรียบร้อย การสอยชนิดนี้ไม่ควรดึงด้ายให้ตึงเพราะจะทำให้ฝ้ายนและรุ่ง
7. การสอยซ่อนด้าย ใช้กับผ้าเนื้อเบาที่ไม่ต้องการให้เห็นด้าย การสอยชนิดนี้ไม่ควรดึงด้ายให้ตึง เพราะจะทำให้ฝ้ายนและรุ่งเช่นกัน และไม่ควรถ่ายเข้าในที่ ๆ สอยแล้ว
8. การสอยรูปกางปลา การสอยแบบนี้ใช้สำหรับสอยชายผ้าที่ยึดหยุ่นได้ การสอยจะเริ่มจากซ้ายไปขวา เพื่อเพิ่มความคงทนและสวยงาม

สี

สีหมายถึงลักษณะความเข้มของแสงสว่างที่ปรากฏต่อสายตา สีมียุติพลต่อจิตใจมนุษย์ สีแก่สีให้ความรู้สึกไม่เหมือนกัน ซึ่งบางครั้งทำให้เกิดความรู้สึกสงบ บางครั้งทำให้เกิดความรู้สึกตื่นตัวร้อนแรง ในการเลือกใช้สีนั้น ควรเลือกสีโดยศึกษาถึงคุณลักษณะและอิทธิพลของสีแต่ละสีเสียก่อน

สมัยนิยม เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดตรรกะนิยมในเรื่องสี ซึ่งอาจจะแตกต่างกันไปตามอุปนิสัย หรือการศึกษา เช่น ชาวชนบทชอบสีสดใสเป็นผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลทางธรรมชาติ ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ประเพณี สภาพดินฟ้าอากาศหรืออื่น ๆ ก็ตาม แต่สีให้ความรู้สึกทางจิตใจของมนุษย์อย่างเดียวกัน เป็นต้นว่า สีในวรรณกรรมร้อน ให้ความรู้สึกที่ก่อให้เกิดพลังวังชา ส่วนสีวรรณะเย็นนั้น ให้ความรู้สึกสงบ เยือกเย็นและสบายใจ สีวรรณะร้อนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ง่ายกว่าสีวรรณะเย็น

อิทธิพลของสีที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์

มนุษย์รู้จักใช้สีและเข้าใจอิทธิพลของสีที่เราอารมณ์ มาตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์แล้ว จะเห็นได้จากสีชาวที่เจ้าสาวใช้เป็นชุดวิวาห์ เป็นสีที่ให้ความรู้สึกถึงความบริสุทธิ์ สีเหลืองเป็นสีของแสงสว่าง

สีแดง เป็นสีของ เปลวเพลิง และบรรยากาศสีเขียว แสดงความอุดมสมบูรณ์ สีก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ

1. สีแดง เป็นสีที่มีพลังกระตุ้นอารมณ์สูงสุด ใช้สื่อความหมายถึงความกล้าหาญ ความรัก เราย้อนรุนแรง ตื่นเต้น มั่งมี คุณค่าทางลบหมายถึงความชั่ว อันตราย ความเกลียดชัง
2. สีเหลือง เป็นสีอ่อนซึ่งจัดเป็นสีบริสุทธิ์ ให้ความอบอุ่น ความศักดิ์สิทธิ์ คุณค่าทางลบ หมายถึงความรุนแรง ความทรยศคดโกง ความเขลา
3. สีเขียว หมายถึงสันติ ความหวัง ความบริสุทธิ์ ความเจริญงอกงาม สดชื่น คุณค่าทางลบอาจตีความ เป็นความริษยา ความน่าสะพรึงกลัว
4. สีฟ้า เป็นสีธรรมชาติของท้องฟ้า ซึ่งอาจหมายถึงสรวงสวรรค์ ความเป็นจริง ความปราศเปรื่อง คุณค่าทางลบ แสดงความเย็นชา ความสิ้นหวัง หมดอาลัย
5. สีม่วง เป็นสีของความเศร้า ถูกทอดทิ้ง มีเลศนัย
6. สีดำ เป็นสีของความกลัว ความชั่วร้ายต่าง ๆ แต่ในทางตรงกันข้าม สีดำอาจจะใช้แสดงคุณค่าหรือพลัง
7. สีขาว เป็นสัญลักษณ์ของแสงสว่าง ชัยชนะ ความบริสุทธิ์ ความสะอาด คุณค่าทางลบ คือแสดงความขีตขี้ต ความว่าง และปีศาจ

สีกับการออกแบบ

นักออกแบบจะต้องนำเอาหลักการต่าง ๆ ของสีไปดัดแปลงให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรูปแบบที่จะออกแบบ คุณประโยชน์ของสีที่มีผลต่อการออกแบบ มีดังนี้

1. สร้างความรู้สึก สีให้ความรู้สึกต่อผู้พบเห็นแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์และภูมิหลังของผู้ดู การใช้สีสามารถสร้างความรู้สึกต่อการสัมผัส และสร้างบรรยากาศได้อย่างมาก
2. สีสร้างความน่าสนใจ สีมียุทธศิลป์ในการออกแบบ ช่วยสร้างความประทับใจและความสนใจเป็นอันดับแรกที่ได้เห็น
3. สีบอกสัญลักษณ์ของวัตถุ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์หรือภูมิหลัง เช่น สีแดงแทนไฟ สีเขียวแทนพืช

4. สีสช่วยในการรับรู้และจดจำ งานออกแบบต้องการให้ผู้พบเห็นเกิดความจดจำในรูปแบบผลงาน หรือเกิดความประทับใจ สีในงานออกแบบจึงควรสะดุดตา และมีเอกภาพ

การออกแบบ

การออกแบบหมายถึง การวางแผนจัดขั้นตอนและรู้จักเลือกใช้วัสดุ วิธีการ เพื่อทำตามที่ต้องการ โดยให้สอดคล้องกับลักษณะรูปแบบ และคุณสมบัติของวัสดุแต่ละชนิด ตามความคิดสร้างสรรค์ และการออกแบบอาจหมายถึงการปรับปรุงแบบ ผลงานหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม มีความแปลกใหม่ มีคุณสมบัติดีกว่าเดิม ในอีกความหมายหนึ่ง การออกแบบหมายถึงการรวบรวมหรือการจัดองค์ประกอบทั้งที่เป็น 2 มิติ และ 3 มิติ เข้าด้วยกันอย่างมีหลักเกณฑ์ การนำองค์ประกอบของการออกแบบมาจัดรวมกันนั้นผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย และความงามอันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการออกแบบ การออกแบบเป็นศิลปะของมนุษย์ เนื่องจาก เป็นการสร้างค่านิยมทางความงามและสนองคุณประโยชน์ทางกายภาพให้แก่มนุษย์

หลักการออกแบบทั่วไป

1. ความเป็นหน่วย (Unity) ในการออกแบบ ผู้ออกแบบจะต้องจัดให้งานทั้งหมดอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน เป็นกลุ่มก้อน หรือมีความสัมพันธ์กันทั้งหมด และพิจารณาส่วนย่อยลงไปตามลำดับ ในส่วนย่อยที่ต้องถือหลักนี้เช่นกัน

2. ความสมดุลหรือความถ่วง เป็นหลักทั่ว ๆ ไปของงานศิลปะ ที่จะต้องดูความสมดุลของงานนั้น ๆ ความรู้สึกสมดุลนี้เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในส่วนของความคิดในเรื่อง " ความงาม " มีหลักความสมดุลอยู่ 2 ประการ คือ

2.1 ความสมดุลในลักษณะที่เท่ากัน มีลักษณะ เท่ากันทั้ง ทางซ้าย-ขวา บน-ล่าง

ความสมดุลในลักษณะนี้ ดูและเข้าใจง่าย

2.2 ความสมดุลในลักษณะไม่เท่ากัน มีลักษณะสมดุลกันในตัวเอง ไม่จำเป็นต้องเท่ากัน

แต่เมื่อดูแล้วมีความรู้สึกเท่ากัน ความสมดุลแบบนี้ อาจเป็นความสมดุลที่เกิดในลักษณะที่แตกต่างกัน ใช้ความสมดุลด้วยสี แสงเงา พื้นผิว เป็นต้น

173737

3. ความสัมพันธ์ในทางศิลปะ

- 3.1 การเน้นหรือสร้างจุดสนใจ งานด้านศิลปะผู้ออกแบบจะต้องมีจุดเน้นให้เกิดสิ่งประทับใจแก่ผู้พบเห็น
- 3.2 จุดสำคัญรอง คล้ายกับจุดเน้น แต่มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ ส่วนนี้ช่วยให้เกิดความลดหล่นในผลงาน
- 3.3 จังหวะ โดยทั่ว ๆ ไป สิ่งที่มีสัมพันธ์กัน ในสิ่งนั้น ย่อมมีจังหวะ ระยะ หรือความถี่ทางในตัวของมันเอง หรือสิ่งแวดล้อมที่มีสัมพันธ์อยู่ จะเป็นเส้น สี แสง เงา ช่วงจังหวะของการตกแต่ง ลวดลาย ที่มีความสัมพันธ์กันในที่นั้น เป็นความรู้สึกของผู้พบเห็นหรือผู้ออกแบบจะต้องรู้สึกในความงามนั่นเอง
- 3.4 ความต่างกัน เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยให้มีการเคลื่อนไหว ไม่ซ้ำซากจำเจ ซึ่งจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
- 3.5 ความกลมกลืน ในที่นี้หมายถึง การพิจารณาในส่วนรวมทั้งหมด แม้จะมีบางสิ่งบางอย่าง ที่แตกต่างกัน เช่น การใช้สีตัดกัน หรือการใช้ผิ ด ใช้เส้นที่ขัดกัน กับความรู้สึกส่วนน้อยนี้ ไม่ทำให้ส่วนรวมเสียก็ถือว่าเกิดความกลมกลืนในส่วนรวมความกลมกลืนในส่วนรวมนี้ ถ้าจะแยกก็ได้แก่ ส่วนมูลฐานทางศิลปะ อันได้แก่ เส้น แสงเงา รูปทรง ขนาด พื้นผิว และสีนั่นเอง

หลักเกณฑ์ในการออกแบบกระเป๋าคาด

การออกแบบกระเป๋าคาดให้มีคุณภาพดี จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. หน้าที่ใช้สอย หรือประสิทธิภาพในการใช้สอย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบกระเป๋าคาดที่ดีนั้น จะต้องได้รับการออกแบบ ให้มีหน้าที่ใช้สอยครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านประโยชน์หลัก และอาจมีเพิ่มเติมหน้าที่ใช้สอยอื่น ๆ เข้าไป เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากขึ้น ไปอีก

2. ความทนทาน ขึ้นอยู่กับการ เลือกใช้วัสดุและเลือกวิธีการตัด เย็บให้เหมาะสมกับแบบ ซึ่งถ้าได้เลือกอย่างถูกต้องแล้ว ย่อมจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน *

3. ความสะดวกสบายในการใช้ กระเป๋าค่าที่ติดต้องมิใช่ไม่ยุ่งยาก การเปิด-ปิด ทำได้สะดวกและง่าย การนำติดตัวไปได้อย่างคล่องตัว ทะมัดทะแมง ไม่เกะกะ

4. ความสวยงาม เป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดใจผู้บริโภคให้เข้ามาสนใจผลิตภัณฑ์ จึงต้องออกแบบให้สะดุดตา

5. วัสดุ วัสดุที่ใช้ในการผลิตต้องมีความเหมาะสม ทั้งด้านคุณภาพ ความงาม และราคา

6. กรรมวิธีการผลิต การผลิตที่เป็นขั้นตอนจะทำให้การปฏิบัติ เป็นไปได้ง่ายขึ้น แม้จะมีขั้นตอนที่มากเพียงใดก็ตาม

การดูแลรักษากระเป๋าผ้า

กระเป๋าค่านั้น มีจุดอ่อนคือ สัมผัสและซึมซับความสกปรกได้ง่าย จะต้องดูแลทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ มีข้อเสนอแนะในการดูแลรักษา ดังนี้

1. ไม่บรรจุของที่มีน้ำหนักมากเกินไป จะทำให้กระเป๋าเสียรูปทรง และใช้งานได้ไม่นาน

2. เมื่อสกปรกต้องรีบทำความสะอาด ไม่ปล่อยทิ้งไว้นาน และควรซักปรก เดือนละครึ่ง เพื่อให้

กระเป๋าเก่าเร็ว

3. ถ้าเปื้อนคราบที่ทำความสะอาดยาก ต้องใช้สารทำความสะอาดสำหรับคราบน้ำมันโดยเฉพาะ

4. ควรทำความสะอาดสม่ำเสมอ แต่ไม่บ่อยเกินไป ควรซักประมาณเดือนละครึ่ง เพื่อให้

กระเป๋าสะอาดแต่ไม่เก่าเร็ว

5. เวลาซัก ควรนำสิ่งของออกจากกระเป๋าให้หมด โดยเฉพาะของมีคม หรือเป็นสนิม เพราะจะทำให้กระเป๋าเปื้อนคราบสนิม และขาดได้

6. เวลาตาก ควรกลับเอาด้านในออกข้างนอก และไม่ควรรีดแดดจัด เพื่อป้องกันไม่ให้สีจืดหรือซีดเร็ว และควรจัดรูปทรงกระเป๋าให้ดี อาจจะใส่กระดาษหรือผ้าไว้ข้างในให้คงรูป เมื่อกระเป๋าแห้งแล้วจะอยู่ทรงและไม่ยับ

7. การรีดควรทำเท่าที่จำเป็น เท่านั้น เพราะการรีดจะทำให้เกิดรอยที่ตะเข็บต่าง ๆ

8. เมื่อไม่ได้ใช้กระเป๋าแล้ว ควรเก็บในที่ที่ไม่มีแสงส่อง และปลอดจากฝุ่น เพื่อป้องกันความ

ชื้นและหมอง

ถ้าปฏิบัติตามข้อแนะนำได้ครบถ้วนแล้ว กระเป๋าค่าก็จะคงสวยงามอยู่ได้นานตลอดอายุการใช้งาน

บทที่ 3

กระบวนการศึกษาค้นคว้า

ในการออกแบบกระเป๋าค้นคว้า รวมไปถึงการผลิตจนออกมา เป็นผลงานที่สำเร็จสมบูรณ์ จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องมีการกระบวนการทำงานที่ถูกต้องและ เป็นลำดับขั้นตอน กระบวนการในการทำงานนี้แบ่ง ออกเป็น 4 ประการใหญ่คือ

กระบวนการศึกษาเรื่องวัสดุ

การศึกษา เรื่องวัสดุนี้ จะ เน้นหนักในการศึกษา เรื่องผ้าซึ่งเป็นวัสดุหลัก โดยได้ศึกษา เรื่อง คุณสมบัติของผ้าชนิดต่าง ๆ ทั้งทางด้านประเภทของ เส้นใย และ เนื้อผ้าซึ่งหมายถึง ความหนา ยาง น้ำหนัก ความยืดหยุ่น การทิ้งตัว สีสั่น ลวดลาย และกระบวนการย้อมเพื่อที่จะได้เลือกใช้ให้ เหมาะสมกับงานออกแบบกระ เป๋าค้นคว้า ซึ่งผ้าที่เหมาะสมนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่ดีในแง่ของความทนทาน ทั้งต่อการใช้งานและการทำความสะอาด ส่วนคุณสมบัติอีกแง่หนึ่งคือ เรื่องของความสวยงาม อัน ประกอบด้วย สีสั่น และลักษณะของเนื้อผ้า

ขั้นตอนในการศึกษาเรื่องวัสดุ

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องวัสดุจากหนังสือต่าง ๆ
2. ซักถามจากผู้ที่มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ เช่น ผู้จำหน่าย หรือผู้ผลิต
3. สืบเสาะหาจากผ้าที่มีขายอยู่ในท้องตลาดทั่ว ๆ ไป

กระบวนการออกแบบ

การออกแบบกระ เป๋าค้นคว้า มีจุดประสงค์คือ ต้องการสร้างสรรค์ที่มีความใหม่ในด้านวัสดุ คือ นำวัสดุที่ยังไม่มีใครนิยมมาใช้ให้เกิดความแปลกใหม่และมีราคาถูกกว่าผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว มีกลุ่ม เป้าหมายคือวัยรุ่นจนถึงวัยหนุ่มสาวที่มีรสนิยมดี แต่มีรายได้ไม่มาก ชอบสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร และต้องการมีเอกลักษณ์ของตนเอง

ขั้นตอนในการออกแบบ

1. ศึกษารูปแบบของกระเป๋ามีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน

กระเป๋ามีจำหน่ายอยู่ในท้องตลาด มักทำจากหนังซึ่งปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลาย และมีลักษณะการใช้สอยที่แตกต่างกันออกไป แต่ละแบบก็มีข้อดีข้อเสียต่าง ๆ กัน สามารถนำมาใช้ศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบ แต่ก็นำมาใช้ได้ไม่มากนัก เพราะมีความแตกต่างในเรื่องวัสดุที่มีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน

2. ออกแบบกระเป๋าโดยนำความรู้ที่รวบรวมไว้ มาเป็นพื้นฐานในการออกแบบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ความสวยงาม ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้ออกแบบโดยเลือกวัสดุที่ราคาไม่แพง เน้นแบบที่แปลกใหม่ รูปทรงแปลกตา มีสีสันทันสมัย มีโทนสีที่อยู่ในสมัยนิยมและใช้สอยได้เอนกประสงค์ สามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้เต็มที่

กระบวนการตัด เย็บ

ถนัดศึกษาถึงกระบวนการในการตัด เย็บ เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการออกแบบกระเป๋าผ้า เพราะจะช่วยให้ผู้ออกแบบได้ทราบว่า การตัดเย็บแบบไหน ตะเข็บอะไร ผิ เย็บอย่างไร จึงจะได้งานอย่างสวยงามและสมบูรณ์ อีกทั้งยังทำให้ผู้ออกแบบมองเห็นถึงภาพพจน์ของผลิตภัณฑ์ที่จะออกมาเป็นอย่างไร มีความเป็นไปได้แค่ไหน เพื่อจะได้ออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการตัด เย็บ

1. หาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการตัด เย็บ จากหนังสือคู่มือต่าง ๆ และถามจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ รวมทั้ง การสังเกตจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว
2. นำแบบที่ออกแบบไว้มาหาวิธีการตัด เย็บ และวางแผนการตัดเย็บอย่างเป็นขั้นตอน
3. ทำแบบกระดาษเพื่อใช้ในการตัดผ้า ตามขนาดที่คำนวณไว้ แล้วนำผ้ามาตัดตามแบบ
4. ตัดเย็บตามแบบที่กำหนด ตามวิธีการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่วางแผนไว้

กระบวนการตรวจสอบและแก้ไข

เมื่อปฏิบัติงานจนได้ผลงานสำเร็จออกมาแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบผลงาน ว่าตรงกับแบบที่คิดไว้หรือไม่ หรือมีความบกพร่องที่จุดใด และความบกพร่องที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดจากการออกแบบที่ไม่รัดกุมพอ หรือความผิดพลาดในการตัดเย็บ ซึ่งไม่ว่าจะมีสาเหตุจากอะไรก็จะต้องมีการแก้ไขจนได้ผลงานที่สมบูรณ์

ขั้นตอนในการตรวจสอบและแก้ไข

1. ตรวจสอบรูปร่างภายนอกว่าตรงกับแบบหรือไม่ ถ้าไม่ตรงต้องแก้ไขให้ถูกต้อง
2. ตรวจสอบในรายละเอียดเกี่ยวกับสัดส่วนของกระเป๋ และลวดลาย การให้สี ให้ตรงกับแบบ
3. ตรวจสอบในส่วนของความเรียบร้อยของการเย็บ ตะเข็บทุกตะเข็บแข็งแรงและเรียบหรือไม่ ถ้ามีความผิดพลาดมากอาจจะต้องรื้อเพื่อเย็บใหม่
4. ตรวจสอบในแง่ของการใช้สอยว่าใช้ได้สะดวก สวยงาม ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่ดีพอ ต้องแก้ไขให้ใช้งานได้สมบูรณ์

บทที่ 4

อภิปรายผลและสรุป

ผลที่ได้รับจากการทำงานทั้งหมดมีดังนี้

1. ได้รับความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องเกี่ยวกับกระเป๋ และวัสดุที่เกี่ยวข้อง
2. ได้นำความรู้ในการออกแบบมาใช้ในการออกแบบกระเป๋้าได้เป็นอย่างดี
3. เข้าใจวิธีทำงานที่ถูกต้อง เป็นลำดับขั้นตอน
4. ได้รู้ถึงวิธีการและขั้นตอนในการผลิตกระเป๋้า จนเป็นผลสำเร็จ
5. ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการออกแบบและตัดเย็บกระเป๋้า รวมทั้งสามารถหาหนทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้
6. ได้ผลงานสำเร็จ เป็นกระเป๋้า 1 ชุด มีจำนวน ทั้งหมด 5 ใบ แต่ละใบจะใช้วัสดุชนิดเดียวกันทั้งหมด แต่จะมีความแตกต่างที่สีล้น รูปทรง และลวดลายที่ตกแต่ง อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีความแตกต่างกัน ในรายละเอียด แต่ทั้งหมดก็มีลักษณะรวม ๆ เหมือน ๆ กันดังนี้

วัสดุ - กระเป๋้าทุกใบจะใช้วัสดุชนิดเดียวกัน คือ ผ้าฝ้าย ชนิดที่เนื้อไม่หนามากและไม่บาง พื้นผิวสัมผัสของผ้าจะมีความมันเล็กน้อย เป็นผ้าพื้นไม่มีลวดลาย

สี - สีที่กำหนดไว้เป็นสีหลักสำหรับกระเป๋้าทุก ๆ ใบ มี 4 สีคือ แดง เหลือง น้ำเงิน เทา ซึ่งแต่ละสีจะมีโทนค่อนข้างคล้ำเล็กน้อย เพื่อไม่ให้ตัดกันเกินไป กระเป๋้าแต่ละใบนั้นจะใช้สีไม่เท่ากัน แล้วแต่ความเหมาะสม

การตกแต่ง - การตกแต่งกระเป๋้าทุกใบ จะเน้นลวดลายที่เกิดจากสีล้นของผ้าชนิดเดียวกัน กับที่เป็นตัวกระเป๋้า นำมาเย็บปะลงบนตัวกระเป๋้า ลวดลายส่วนใหญ่เป็นลายเรขาคณิตง่าย ๆ เพราะมีข้อจำกัดในการตัดเย็บ

รูปทรง - กระเป๋้าทุกใบจะออกแบบให้มีรูปทรงที่บรรจุของได้มาก คือทำให้มีพื้นที่ภายในกระเป๋้ามาก แต่รูปทรงภายนอกไม่ดูใหญ่เทอะทะ ซึ่งทำได้โดยซ่อนเนื้อที่ผ้าไว้ในบริเวณส่วนที่เป็นจีบรูปต่าง ๆ หรือเพิ่มพื้นที่กันกระเป๋้าและเนื่องจากผลิตภัณฑ์นี้เป็นผ้าจึงไม่ได้เพิ่มน้ำหนักขึ้นมากนัก

ปัญหา

การออกแบบกระเป๋าค่ำ เป็นงานที่มีรายละเอียดมากและมีความสลับซับซ้อนในการปฏิบัติงานอย่างมาก และในแต่ละขั้นตอนของการทำงานได้พบปัญหามากมาย ดังนี้

1. ปัญหาในการค้นคว้าหาข้อมูล เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดได้รวบรวมข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับกระเป๋าค่ำ หรือการออกแบบกระเป๋าค่ำขึ้นมาโดยเฉพาะ จึงทำให้ไม่สามารถทราบ เรื่องราวหรือความเป็นมาของกระเป๋าค่ำจากหนังสือหรือตำราต่าง ๆ เพราะฉะนั้นข้อมูลเกี่ยวกับกระเป๋าค่ำจึงได้มาจากการสังเกต ประสบการณ์ และถามจากผู้รู้ แต่ก็ไม่มีผู้รู้ทางด้านนี้มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ผลิตกระเป๋าค่ำจำหน่ายหรือผู้ขาย ข้อมูลที่ได้มาก็จะเป็นเรื่องกว้าง ๆ ทางด้านการตลาด และวัสดุที่ใช้ก็เป็นคนละประเภท ดังนั้นข้อมูลเรื่องวัสดุจึงต้องรวบรวมจากหนังสือเรื่องผ้า หรือคู่มือการตัดเย็บต่าง ๆ และการศึกษาเรื่องการตัดเย็บ ต้องดัดแปลงจากคู่มือต่าง ๆ เช่นเดียวกัน

2. ปัญหาในการเลือกใช้วัสดุ เมื่อได้กำหนดวัสดุในการผลิตกระเป๋าค่ำคือ เลือกใช้ผ้าแล้ว จะมีปัญหาในการเลือกใช้ผ้าคือ ต้องใช้ผ้าที่มีอยู่ในท้องตลาด ซึ่งยังมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่ต้องการ และมีข้อจำกัด ทั้งทางด้านสี สัน เนื้อผ้า รวมทั้งคุณสมบัติพิเศษของผ้าแต่ละชนิด ซึ่งไม่เหมือนกัน ถ้าใช้ผ้าต่างชนิดกัน ซึ่งมีสีตามที่ต้องการมาตัดเย็บร่วมกัน จะเกิดปัญหาในขั้นตอนการตัดเย็บ การซักล้างทำความสะอาด และการรีด จึงแก้ปัญหานี้โดยการใช้ผ้าชนิดเดียวกันทั้งหมดและพยายามเลือกสีที่เข้ากันได้มาใช้แม้จะไม่ใช่วัสดุที่ตรงตามต้องการก็ตาม

3. ปัญหาในการเลือกใช้วัสดุตกแต่ง วัสดุที่นำมาใช้ตกแต่งกระเป๋าค่ำ นอกจากจะต้องสวยงามกลมกลืนกับกระเป๋าค่ำแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงคือความเป็นไปได้ในการประกอบเข้ากับตัวกระเป๋าค่ำความทนทานของวัสดุนั้น จากการทํางานพบปัญหาว่า ถ้าใช้วัสดุตกแต่งที่เป็นประเภทโลหะ หรือพลาสติก หรือวัสดุที่มีความแข็งอื่น ๆ จะมีปัญหาในการประกอบเข้ากับตัวกระเป๋าค่ำ และวัสดุที่มีคุณภาพดีสีไม่ลอก หรือไม่เปลี่ยนสี เมื่อซักทำความสะอาด จะมีราคาสูงมาก จึงแก้ปัญหานี้โดยการนำผ้ามาใช้ตกแต่งแทน ซึ่งก็ได้ผลดีหรืออาจจะดีกว่าการใช้วัสดุอื่น ๆ

4. ปัญหาในการออกแบบ เนื่องจากการออกแบบกระเป๋าค่ำนี้ จะมีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการตัดเย็บ การออกแบบนั้นจะต้องคำนึงถึงการตัดเย็บได้จริง จึงทำให้มีข้อจำกัดในการออกแบบ

หลายข้อ เริ่มจากการเลือกใช้สี เนื่องจากไม่สามารถกำหนดตายตัวลงไปได้ เพราะไม่สามารถหาผ้าสีที่กำหนดได้ในท้องตลาด จึงกำหนดโครงสีได้เพียงคร่าว ๆ เท่านั้น เมื่อมีผ้าแล้วจึงต้องเปลี่ยนแปลงบ้าง ปัญหาต่อมาก็คือ การออกแบบรูปทรงของกระเป๋านั้น บางแบบไม่สามารถคาดเดาถึงภาพพจน์ของกระเป๋าได้ชัดเจน จนกระทั่งตัดเย็บเสร็จ จึงทำให้การคำนวณหาพื้นที่ของผ้าจะต้องอาศัยการกะประมาณ ไม่สามารถกำหนดให้ตายตัวได้ จึงต้องมีการทดลองก่อนที่จะผลิตออกมาเป็นผลงานจริง ปัญหาที่สำคัญประการสุดท้ายคือ แบบที่ออกแบบนั้นเมื่อตัดเย็บเสร็จแล้วใช้งานจริง ๆ ไม่ได้ เช่น ในส่วนของสายสะพาย เมื่อประกอบสายเข้ากับตัวกระเป๋าจะต้องมีการทดลองสะพายดูก่อนว่าจุดใดที่เหมาะสมที่สุดในการประกอบ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการรับน้ำหนัก ความสมดุล ความสะดวกของผู้ใช้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถกำหนดได้ในขั้นตอนการออกแบบ จึงต้องมีการทดลองแก้ไขก่อนที่จะผลิตออกมาเป็นผลงานที่สมบูรณ์

5. ปัญหาในการตัดเย็บ กระบวนการตัดเย็บนับว่าเป็นกระบวนการที่มีปัญหามากที่สุด เพราะเป็นการนำส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดมารวมกันในขั้นตอนนี้ ปัญหาที่พบมีด้วยกันหลายลักษณะดังนี้

5.1 การตัดผ้าและการทำเครื่องหมายบนผ้า จะยุ่งยากมาก เพราะกระเป๋าแต่ละใบนั้นใช้ผ้าสีต่าง ๆ กัน หลายสี และมีรายละเอียดมาก ดังนั้นต้องใช้ดินสอหลายสีตามสีของผ้าและทำเครื่องหมายให้ชัดเจน ไม่เช่นนั้นจะสับสน และผ้าที่ตัดแล้วต้องแยกเก็บอย่างเป็นระเบียบ ทำเครื่องหมายให้ชัดเจน จะง่ายต่อการนำมาเย็บ

5.2 ผ้าที่เย็บตะเข็บตามแนวเกรนผ้า จะมีรอยย่น เนื่องจากฝีเข็มแทรกเข้าไปในเนื้อผ้าตามแนวขวาง เมื่อเย็บแล้วจึงต้องรีดตะเข็บให้เรียบทุกครั้ง

5.3 ผ้าที่ใช้ในการทำกระเป๋านี้เป็นผ้าฝ้าย ซึ่งเป็นผ้าที่ลู่ง่าย ในการเย็บส่วนมากตกแต่งซึ่งเป็นชิ้นส่วนเล็ก ๆ จะต้องพับริม ไม่ให้เห็นริมผ้า และจะต้องเย็บผ้าทบอย่างแน่นหนา

5.4 การเย็บตะเข็บบางส่วน เช่น บริเวณกันกระเป๋า จะต้องเย็บผ้าหลายส่วนให้ติดกันตามแนวโค้ง และมักจะมีส่วนที่รูตจะทำให้ผ้าหนาและหาแนวที่ถูกต้องได้ยาก ทำให้เย็บลำบากและไม่ค่อยสวยงาม ฝีเข็มไม่ตรง ดังนั้นตะเข็บในส่วนนี้จะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

5.5 การตัดเย็บที่ข้ามขั้นตอนหรือวางแผนไม่รอบคอบ แม้ในส่วนเล็กน้อย จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างล่าช้าและต้องแก้ปัญหามากขึ้น

สรุป

การออกแบบกระเป๋าคู่ เป็นงานที่จะต้องผสมผสานความรู้ในด้านการออกแบบและการตัดเย็บเข้าด้วยกัน เพราะผู้ออกแบบจะต้องทราบว่า แบบที่คิดขึ้นมานั้น สามารถผลิตเป็นผลงานจริงได้หรือไม่และอย่างไร ดังนั้นการออกแบบกระเป๋าคู่นี้ จึงต้องผ่านการรวบรวมความรู้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานตามวิธีการและขั้นตอนที่ถูกต้อง จนผลงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์ตามแผนที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ถ้าสามารถออกแบบผ้าได้เองจะทำให้ข้อจำกัดในการออกแบบลดลง และออกแบบได้หลากหลายมากขึ้น

2. ในการตกแต่ง อาจจะใช้ลวดลายที่เกิดจากการปัก เพราะทำได้ง่ายและต้นทุนไม่สูง

3. การออกแบบให้ผู้ใช้สามารถดัดแปลง หรือตกแต่งเพิ่มเติมได้เอง จะทำให้น่าสนใจมากขึ้น และไม่เบื่อเร็ว เช่น เปลี่ยนกลับเอาด้านในออกมาเป็นด้านนอก หรือเปลี่ยนสายได้ เป็นต้น

รูปแสดงผลงานกระเป๋าค้างรังทั้ง 5 ใบ











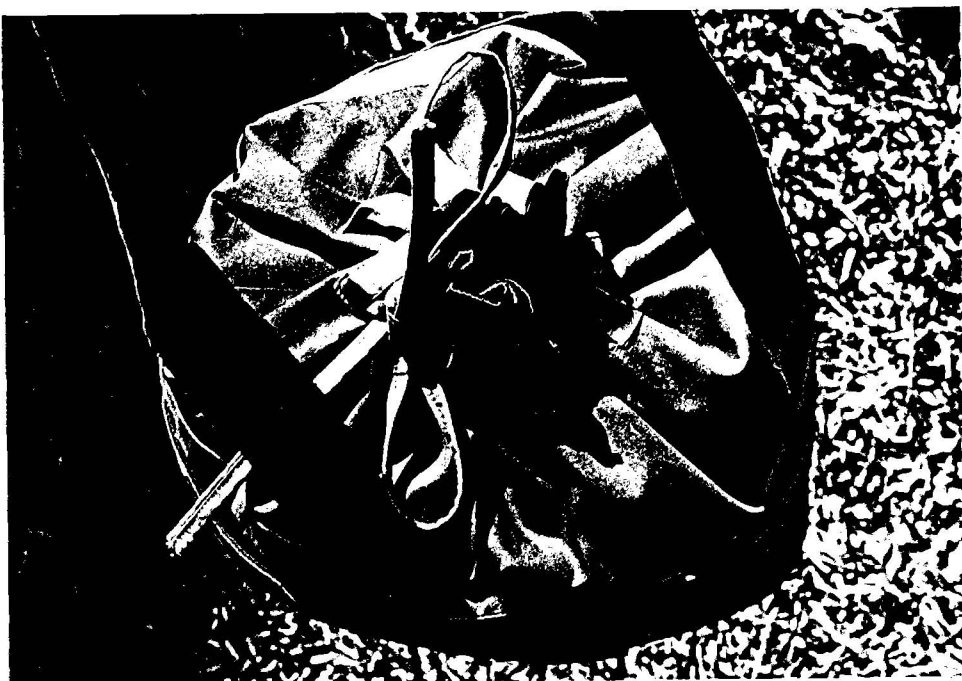












บรรณานุกรม

_____ (2523) ความรู้เรื่องผ้า. กทม: อักษรเจริญทัศน์

ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ และ วาสนา แสงดี (2530) เทคนิคการจัดเย็บและประดิษฐ์หมอน.

กทม : ยูไนเค็ดท์บุคส์

รสสุคนธ์ พราหมณ์เสน่ห์ (_____) ตัดเสื้อผ้าสตรีฉบับก้าวหน้า. กทม: โรงเรียนสารพัดช่าง

นครหลวง

สังเชต นาคไพจิตร (2530) หลักการออกแบบ. มหาสารคาม:

สาคร คันทโชติ (2528) การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์. กทม : โอเดียนสโตร์